Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 146. Braşovŭ, Vinerĭ 29 Iunie (11 Iulie) 1890.

Din causa sf. sĕrbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăre până Sâmbătă séra.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1890 stilŭ vechiu se deschide nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe toţĭ amiciĭ şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria: pe treĭ lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe treĭ lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 28 Iunie st. v.

Dumineca trecută s'a începutŭ în Berlinŭ serbarea cea mare a trăgătorilorŭ la semnŭ germanĭ, care pórtă numirea de „tirŭ federalŭ germanŭ" şi este a ḑecea din câte s'au ţinutŭ până acuma.

Este acésta una din serbările multe germane, carĭ au de scopŭ a face sĕ se manifesteze spiritulŭ de solidaritate naţională alŭ Germanilorŭ din tótă lumea.

Conductulŭ festivŭ alŭ trăgĕtorilorŭ la semnŭ a înfăţişatŭ simbolicŭ istoria Germanilorŭ şi a fostŭ împărţitŭ în cincĭ grupurĭ, carĭ represintau secululŭ alŭ 15-lea, 16-lea, 17-lea, 18-lea şi alŭ 19-lea, avêndŭ fie-care carulŭ sĕu festivŭ.

In sunetulŭ fanfarelorŭ fie-care grupŭ din acestŭ conductŭ istoricŭ a fostŭ salutatŭ înaintea primăriei oraşului Berlinŭ, pe unde au defilatŭ cu toţii. Defilarea a duratŭ peste o oră între strigările însufleţite de „Hoch" ale poporaţiunei.

Intre aceste nesfêrşite strigărĭ de „Hoch" au rĕsunatŭ cu ocasiunea primirei trăgĕtorilorŭ la semnŭ din Austro-Ungaria şi sporadice strigărĭ de „Eljen", dér aceste strigărĭ nu veniau din mijloculŭ poporaţiunei berlinese, ci din şirurile puţinilorŭ trăgătorĭ la semnŭ „Ungurĭ" carĭ au pornitŭ dela Viena la Berlinŭ împreună cu trăgătorii la semnŭ austriacĭ, formândŭ unŭ grupŭ deosebitŭ unguresců.

Cu totulŭ au fostŭ în grupulŭ austro-ungarŭ vre-o două sute de trăgĕtorĭ la semnŭ, între carĭ, pe lângă Germanii austriacĭ, vre-o 40—50 din Ungaria; dintre aceştia fără îndoiélă cea mai mare parte vorŭ fi fostŭ locuitorĭ de naţionalitate germană.

Ei bine, aceştĭ „trăgĕtorĭ la semnŭ maghiarĭ", sub care numire s'au anunţatŭ şi presentatŭ ei la marea sĕrbătóre din Berlinŭ, au fostŭ salutaţĭ şi ei de trimbitaşii germanĭ cu fanfarele lorŭ înaintea primăriei, ca şi óspeţii Germanĭ din tóte statele, dér nu s'a observatŭ nimicŭ din însufleţirea şi estraordinara simpatiă, cu care se credea, că vorŭ fi întêmpinaţĭ de către poporaţiunea capitalei germane, când acésta va prinde de veste, că „au sositŭ Maghiarii."

Nu de multŭ a ḑisŭ ministrulŭ de esterne, contele Kalnoky în comisiunea pentru afacerile străine a delegaţiunei ungare, că ar dorì ca la viitórea serbare a societăţilorŭ de dare la semnŭ germane, sĕ i-se dea ocasiune unui numĕrŭ mai mare de Ungurĭ de a face o visită la Berlinŭ, căcĭ este convinsŭ, că primirea, ce-o vorŭ întêmpina-o, va delătura orĭ-ce îndoiélă în simpatiile Germaniei pentru Ungaria.

Acéstă dorinţă a esprimat'o d-lŭ Kalnoky faţă cu plângerea unorŭ delegaţĭ ungurĭ, că opiniunea publică germană nu este bine informată despre Ungurĭ şi că de aceea o parte a pressei germane îĭ critică aspru, imputându-le că vorŭ sĕ nimicéscă limba şi naţionalitatea Germanilorŭ şi a celorlalte popóre nemaghiare din statulŭ ungarŭ.

Ocasiunea, de care vorbi contele Kalnoky s'a datŭ acuma, dér din partea poporaţiunei Berlinului nu s'a făcutŭ nicĭ o manifestaţă pentru cei 40—50 de trăgătorĭ la semnŭ din Ungaria, care sĕ ne facă a crede, că Germanii arŭ regreta cele petrecute mai înainte şi arŭ voi sĕ împace cumva pe „patrioţii" indignaţĭ de dincóce de Laita.

„Trăgĕtorii la semnŭ maghiarĭ" au fostŭ primiţĭ în acelaşĭ modŭ ca şi cei din Austria, cum trebuia sĕ fiă primiţĭ óspeţii unui statŭ, care se bucură de amiciţia poporului germanŭ, precum ḑise la primire unŭ representantŭ alŭ primăriei oraşului Berlinŭ.

Nimicŭ deosebitŭ, nimicŭ ce ar fi datŭ primirei unŭ caracterŭ demonstrativŭ de simpatiă nu s'a petrecutŭ, ba din partea Berlinesilorŭ nicĭ că s'a amintitŭ c'unŭ cuvêntŭ măcarŭ incidentulŭ, ce a fostŭ produsŭ indignaţiunea politicilorŭ şi a pressei unguresci.

In asemenĭ împrejurărĭ nu a rĕmasŭ „trăgĕtorilorŭ la semnŭ maghiarĭ" alta, decâtŭ ca sĕ-şĭ facă ei înşişĭ mângâerea aşteptată. De aceea conducĕtorulŭ lorŭ, Dr. Szavoszt, mulţumindŭ pentru primire în numele „Ungurilorŭ" a ḑisŭ între altele: „In timpulŭ din urmă se arătase pe cerulŭ prietiniei nóstre unŭ micŭ norŭ; suntŭ însĕ convinsŭ, că puţine óre de petrecere împreună vorŭ fi de ajunsŭ de alŭ face sĕ se împrăştiă."

„Patrioţii" s'au mâniatŭ şi ei singurĭ s'au şi desmăniatŭ. Poporulŭ Berlinului a trecutŭ la ordinea ḑilei şi asupra unuia şi a celuilaltŭ mare evenementŭ, ér „trăgĕtorii la semnŭ maghiarĭ" au strigatŭ pe de-asupra câtŭ iau luatŭ gura „Eljen", care s'a pierdutŭ în marea sgomotósă de „Hoch"-urĭ, ce eşiau din mii de gurĭ.

Şi óre se pu teau aştepta la alt ceva „Ungurii", în mijloculŭ acestei colosale manifestaţiunĭ a ideii naţionale germane? Aci în îmbrăţişarea colosului germanŭ se înăbuşesce strigătulŭ de „Eljen" şi nu îlŭ mai poţĭ deosebi de „Hoch". Maghiarismulŭ pe lângă germanismŭ dispare cu totulŭ şi ceeá ce face pentru momentŭ ca sĕ i-se dea órecare atenţiune dictată de politeţă şi bună cuviinţă este numai constelaţia dualistică a monarchiei nóstre.

Germanii însĕ nicĭ de acésta nu se împiedecă, când e vorba de a manifesta solidaritatea dintre ei, şi trecŭ peste slăbiciunile de îngâmfare naţională ale şoviniştilorŭ ungurĭ la ordinea ḑilei, cu devisa: Germania mai presusŭ de tóte!

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(3)

Ymbert Gallois

de

Victor Hugo, traducere de **Camil B.....**

(Fine.)

Amiculŭ meu, continuezŭ scrisórea mea destulŭ de târḑiu după ce am început'o. Suntŭ optŭ óre séra şi avemŭ 31 Martie. Sunt nebunŭ de durere, desperarea mea trece peste puterile mele. Eu suferŭ astăḑĭ mai multŭ decâtŭ îşĭ póte închipui unŭ omu. In fine astă-séră m'a prinsŭ unŭ accesŭ de frigurĭ: era escesulŭ suferinţei morale. Ascultă. Celŭ puţinŭ décă m'aşĭ puté ademeni, că voiu fi fericitŭ când-va, dér viitorulŭ îmĭ întunecă şi presentulŭ. Tu mĕ cunoscĭ; cunoscĭ bizareriile caracterului meu. Am făcutŭ o descoperire în mine, că adecă în realitate nu mĕ simtŭ nefericitŭ pentru cutare, séu cutare lucru, ci că am în mine o durere permanentă, care apare în diferite forme. Tu scii pentru câte lucrurĭ m'am simţitŭ nefericitŭ, séu mai bine sub câte forme s'a reprodusŭ ferea, séu în fine principiulŭ, care mĕ tormentéză. Câte-odată, tu o scii, ceea ce mĕ întrista, era că nu m'am născutŭ Englesŭ, de altă-dată că nu sunt eruditŭ, mai adesea însĕ că nu suntŭ bogatŭ, că mĕ luptŭ cu miseria şi cu prejudiţiele, cu fiinţa necunoscutului. Tu scii, că după Geneva mi-se părea, că décă voiu ajunge vreo-dată sĕ petrecŭ în Parisŭ, voiu fi în fine fericitŭ. Ei bine, amiculŭ meu, suntŭ în legătură aprópe cu cei mai distinşĭ literaţĭ. Unii din ei, precum ***, C. N— etc., îmĭ suntŭ amicĭ ilustri, cu carĭ sunt aprópe totŭ aşa de familiarŭ ca şi cu tine. Ei bine! vanitatea mea este satisfăcută; adesea în salóne am momente de satisfacţiune luméscă; în fine câte-odată suntŭ îmbĕtatŭ de acele micĭ triumfurĭ într'o serată, într'o întêlnire, şi cu tóte acestea fondulŭ, aprópe toalitatea fiinţei mele, nu voiu ḑice, că este nefericirea dér unŭ racŭ aridŭ; unŭ plumbŭ lichidŭ îmĭ curge prin vine; décă mi-ar puté vedé cineva sufletulŭ, i-ar însufla milă, mĕ temŭ sĕ nu nebunescŭ. De când mĕ aflu aci, durerea mea a luatŭ cincĭ séu şése forme; la începutŭ era dorulŭ de patriă şi nesiguranţa viitorului meu; în urmă sentimentulŭ isolărei mele, alŭ nimicniciei mele; după aceea unŭ secŭ ocupatŭ de acelŭ tumultŭ indignătorŭ de sensaţiunĭ, despre care ţi-am vorbitŭ atâtŭ de multŭ; în fine de vre-o două lunĭ, tóte facultăţile mele de durere s'au reunitŭ asupra unui punctŭ. D'abia potŭ sĕ ţi'lŭ spunŭ, atâtŭ este de nebunŭ; dér, te rogŭ, nu vedé în acésta decâtŭ o formă de durere, decâtŭ una din aparenţele acelui racŭ, care mĕ róde; nu mĕ judeca după regulele ordinare şi vedĭ rĕulŭ, şi nu obiectulŭ sĕu. Ei bine, acelŭ punctŭ centralŭ alŭ durerilorŭ mele este de a nu fi născutŭ Englesŭ. Te rogŭ nu rîde; suferŭ grozavŭ. Fiinţele adevĕratŭ înamorate suntŭ monomane ca şi mine, care au o singură ideă, ce le absórbe tóte sensaţiunile. Eu, a căruĭ sufletŭ a fostŭ espusŭ atâta timpŭ unui tumultŭ aşa de variatŭ, acum am ajunsŭ a fi şi eu monomanŭ.

Nu de multŭ am cetitŭ *Valerie*, de dómna Krudener; nu'ţĭ potŭ esprima sensaţiunile pe carĭ le-am primitŭ. Acéstă carte minunată 'mĭ făcea de altădată urîtŭ; acum m'a sfăşiatŭ. Gustav asemenea mie este victima unei pasiunĭ devorante, séu mai bine a unei energii de sensaţiune, care'lŭ devóră şi care este îndreptată asupra unui nutremêntŭ firescŭ, amorulŭ, în vreme ce aceeaşĭ energiă, luptându-se în sufletulŭ meu cu seculŭ, născocesce fantome. Am cetitŭ acestŭ romanŭ la primele raḑe ale sórelui de primăvéră între aleele vaste şi triste ale Luxenburgului. La totŭ momentulŭ mĕ opriamŭ nimicitŭ.

Dér acum étă pasiunea mea pentru Anglia. Tu scii, că mie'mĭ place a retrăi cu morţii, a cunósce vieţa lorŭ de altădată, a locuì cu ei, a le urma în relaţiunile esistenţei lorŭ, a'mĭ crea în fine simpatii, carĭ prin ilusiunea timpului şi presenţa indiviḑilorŭ nu se mai potŭ distruge. Ei bine! acolo în Anglia aşĭ avé celŭ puţinŭ cincĭḑecĭ de poeţĭ cu o vieţă aventuriósă şi ale cărorŭ cărţĭ suntŭ pline de imaginaţiunĭ, de idei etc.; în Francia d'abia am vre-o patru. Pe lângă acésta aşĭ avé o patriă, pe care o-aşĭ fi iubitŭ până la prejudiţii; este atâta poesia în obiceiurile vechĭ ale Angliei şi atâta imaginaţiune în totŭ ce aparţine acestei ţerĭ. Apoi în locŭ de o literatură, ea are patru: americana, englesa, scoţiana şi irlandesa şi ele au tóte, cu aceeaşĭ limbă, unŭ caracterŭ diferitŭ. Ce bogăţiă literară! Vieţa maniacului *Cowper*, unŭ poetŭ atâtŭ de mare, a fostŭ scrisă în trei volume în octavŭ; aceea a lui Johnson în patru. Este aceea despre care *Walter Scott* ḑice, că se află în tóte locuinţele dela ţeră etc. Şi chiar acuma prin însuşĭ numele lui *Johnson*, Englesulŭ are înaintea ochilorŭ sĕi o individualitate, o personalitate, ce posede privilegiulŭ a fi şi acum încă în vieţă, influinţândŭ asupra fisicului, ca şi asupra moralului. Suntŭ în vieţă trei-ḑecĭ de poeţĭ, toţĭ originalĭ, toţĭ individualĭ, necălcândŭ nicĭ unulŭ în urmele celuilaltŭ, şi fórte fecunḑĭ. Câtă bogăţiă! în fine ce aventurĭ, ca ale acelui nefericitŭ Savage, Schelley! Ce colosŭ acelŭ Byron! Câte comorĭ pentru unŭ sufletŭ, căruia îi place a fugi de lume şi a'şĭ căuta amicii în cabinetulŭ sĕu! Cu câtă îngrijire suntŭ Englezii pentru autorii lorŭ! Ei îi reîmprimézá în tóte formatele! Ce gustŭ în ediţiunile lorŭ! Ce imaginĭ în vignetele lorŭ! Priveşte la acea naţiune însă-şĭ, ómenii carĭ au unŭ aerŭ nenobilŭ suntŭ totŭ aşa de rarĭ în Anglia, cum suntŭ cei ce au unŭ aerŭ distinsŭ în Francia. Totŭ este *escentricŭ* la acea naţiune; iubescŭ până şi originalitatea lorŭ, vestmintele lorŭ bizare. Numai acolo entusiasmulŭ domnesce sub o miiă de forme; numai acolo poţĭ afla, alăturea cu ideile positive cele mai severe, neghiobiile cele mai pitorescĭ. Acéstă ţéră întrunesce totŭ, positivulŭ şi idealulŭ, pe Francia şi Germania. Singură, care este destulŭ de tare pentru a înţelege totŭ, destulŭ de mare pentru a nu respinge nimicŭ.

Ce individualitate, pe unŭ Englesŭ îlŭ poţĭ recunósce între o miiă, unŭ Francesŭ sémĕnă cu tótă lumea.

Abundanţa sectelorŭ religióse în Anglia probéză mai puţinŭ credinţa bună a sufletelorŭ, care au lipsă de speranţă, câtŭ mai vêrtosŭ, că materia încă nu e desecată. Estravaganţele individuale ale

DIN AFARĂ.

Pressa radicală sêrbéscă și politica exregelui Milan.

Foile radicale sêrbescî se ocupă mereu de rolulŭ politicŭ alŭ exregelui Milan. Intr'unŭ articulŭ mai nou „Male Novine“ invinuesce pe Milan, că a coruptŭ pe ofițerii de rangŭ mai înaltŭ ai garnisónei staționate în Belgradŭ, ca sĕ *ajungă coróna*, pe care într'unŭ momentŭ de caprițiu a aruncat'o, *érășî în mâna lui*. „Male Novine“ ḑice, că Milan și-a formatŭ unŭ batalionŭ din cei mai încreḑuțî ostașî, cu ajutorulŭ cărora într'o nópte sĕ prindă și sĕ aresteze pe miniștrii radicalî. Generalii, Belimarcovicî și Proticî, amêndoi regențî, suntŭ gata a sprigini planurile lui Milan, ḑice fóia sêrbéscă. Descoperirile acestea au pusŭ în mare agitațiune poporațiunea. O altă fóiă sêrbéscă, „Bosna“, ce apare în Sabatz, a scrisŭ în ḑilele trecute unŭ articulŭ în care vatămă în modulŭ celŭ mai bruscŭ pe Austro-Ungaria și totŭ odată provócă pe Rusia ca în unire cu Serbia sĕ pășéscă în contra Austro-Ungariei.

Turburările din Londra.

Telegramele din Londra ne spunŭ, că acolo s'au iscatŭ marî turburărî între polițiștî; e amenințată chiar și ordinea și liniștea publică. Causa turburărilorŭ se ḑice că ar fi cestiunea dreptului la pensiune a polițiștilorŭ, cestiune, care a făcutŭ ḑile amare ministrului de interne, Matthews. Intre ministrulŭ Matthews și Munro, căpitanulŭ poliției, s'au născutŭ divergențe de părerî așa că cestiunea dreptului la pensiunea polițiștilorŭ a pricinuitŭ căderea lui Munro. Atuncî s'a lățitŭ vestea, că Matthews voesce sĕ aducă în postulŭ lui Munro pe secretarulŭ sĕu. Despre acésta a fostŭ interpelatŭ ministrulŭ în camera comunelorŭ și a rĕspunsŭ, că nu pe secretarulŭ sĕu, ci pe generalulŭ Edward Bradford, secretarulŭ oficiului pentru afacerile indiene, l'a numitŭ în loculŭ lui Munro. In urma acésta polițiștii au ținutŭ meetingurî și nemulțămirile lorŭ au ajunsŭ la culme, când urmașulŭ lui Munro a opritŭ meetingurile. Polițiștii s'au supusŭ la părere, dér țineau în secretŭ adunărî, în carî s'au făcutŭ memorande către ministrulŭ, dér acestea n'au avutŭ nicî unŭ resultatŭ. In urma acésta pe stradele Londrei s'au născutŭ marî turburărî, carî au culminatŭ în scandalurile ce s'au întêmplatŭ înaintea biuroului poliției în Bowstreet. Mulțimea a începutŭ sĕ arunce cu pietri în polițiștî și n'a voitŭ sĕ se depărteze până când husarii gardei au năvălitŭ asupra lorŭ. In 8 Iuliu n. miniștrii Smith, Stanhope și cu ministrulŭ de interne au conferitŭ cu conducĕtorii polițiștilorŭ, apoi cu Salisbury. In curtea biroului poliției, precum și în vecinătate suntŭ concentrate trupe de ostașî și întrégă armata de prin casarme este consignată. Cincî-ḑecî de politiștî, carî au fostŭ prinșî au fostŭ liberațî, dér liberarea lorŭ numai a mai măritŭ turburările. S'au spartŭ ferestri și s'au întêmplatŭ rănirî și multe arestărî. Trăsura, în care se reîntorcea principele de Wales dela operă a trebuitŭ sĕ fiă apĕrată și însoțită până la palatulŭ sĕu de călărețî.

O altă telegramă din Londra asigură, că purtătorii de scrisorî încă s'au pusŭ în grevă. Ei ca și polițiștii cerŭ înmulțirea plăților ŭ după classă.

Noulŭ guvernŭ spaniolŭ.

Celŭ dintêiu lucru, ce l'a făcutŭ noulŭ guvernŭ spaniolŭ a fostŭ esmiterea unei circulare către toțî prefecții în care li-se dispune, ca sĕ sufere orî-ce felŭ de declarații și orî-ce adunare sub condițiunea, că nu se va turbura ordinea și liniștea publică. Se dea libertate deplină pressei, décă în discusiunile obicînuite nu se atinge de rolulŭ ce l'a jucatŭ regina-mamă pe timpulŭ crisei ministeriale. Insușî consiliulŭ de miniștri a stabilitŭ următorulŭ programŭ: Intrarea amiralului Beranger și a ducelui Tetuan în cabinetŭ însémnă, că noulŭ guvernŭ va fi călăuzitŭ pururea de idei liberale; va respecta și va aplica cu sinceritate reformele și legile votate de liberalî; judecândŭ, că a sositŭ timpulŭ, ca sĕ se întêmple unŭ progresŭ mai mare alŭ monarchiei, noulŭ guvernŭ declară, că deodată cu venirea lui la putere se vorŭ începe lucrărî pe terenulŭ administrației, se va purta cu abnegațiune față de interesele materiale ale statului. Ce privesce dreptulŭ reuniunilorŭ și societăților ŭ, noulŭ guvernŭ declară, că va suferi orî-ce reuniune și societate, care nu se opune directŭ instituțiunilorŭ statului. Totŭ acéstă regulă e valabilă și față cu libertatea pressei.

Camerile se vorŭ disolva, fără ca guvernulŭ sĕ se presente înaintea lorŭ și se vorŭ întruni numai la tómnă.

SCIRILE ḐILEI.

O circulară a ministrului Wekerle. După cum se scrie din Timișóra, ministrulŭ de finanțe Wekerle a adresatŭ o circulară către tóte autoritățile administrative comitatense prin care le face atente, că o cétă de amăgitorî umblă prin tóte comitatele țerei cu scopŭ de-a înșela pe locuitorî. Ei adecă înfrică poporațiunea, că notele vechî de 1 fl. nu mai au nicî o valóre, le schimbă cu prețurî de nimica și se cam mai ducŭ. Ministrulŭ atrage autențiunea utorităților ŭ se publice în cercurî câtŭ se póte mai lar gîhotărîrea, că bancnotele de 1 fl. dela 1882 se primescŭ fără de nicî o scadență la visteriile statului până la finea lui Iunie 1892.

***

Abiturienții dela Gimnasiulŭ românŭ gr. or. din Brașovŭ din anulŭ scolarŭ 1869/70, după 20 de anî, vorŭ avé o întrunire în 29 Iuniu st. v. a. c. în Restaurațiunea casei de dare la semnŭ (Schützenhaus) de sub Têmpa la 6 óre séra. Se înțelege, că cei ce convinŭ din tóte părțile, ca sĕ se revédă și sĕ'șî strêngă mâna cu dragoste frățéscă, suntŭ aḑî totŭ bărbațî în frumóse posiții. Prin acestŭ pasŭ dênșii dovedescŭ unŭ spiritŭ rarŭ de colegialitate și o pietate démnă de tótă lauda către institutulŭ, unde și-au câștigatŭ temelia învĕțăturei. Ii felicitămŭ căldurosŭ!

***

Grindină. Din părțile Vințului de josŭ ni-se scrie, că în 5 Iulie n. c. o furtună mare cu grindină în mărimea nucilorŭ s'a descărcată și asupra comunelorŭ din jurulŭ Vințului de josŭ. Cu deosebire viile din hotarulŭ comunei Cârna au fostŭ cu desĕvîrșire nimicite.

***

O rară descoperire. Foile unguresci aducŭ scirea, că la 3 Iulie n. s'au aflatŭ în suterana numită „Echo“ în Ocna (Vizakna) cadavrele a patru honveḑî căḑuțî în lupta dela 4 Februarie 1848. In urma ploilorŭ marî suterana s'a umplutŭ de apă, ér pe de-asupra apei a vĕḑutŭ cineva plutindŭ unŭ cadavru. In urma acésta s'a făcutŭ cercetare și s'au aflatŭ 3 cadavre, carî erau așa de întregî încâtŭ chiar și loviturile de baionetă și ranele de glonțŭ se deosebiau fórte bine pe ele. Cadavrele au fostŭ înmormêntate sĕrbătoresce în 5 Iulie n.

***

Jăfuitorŭ (?) și sinucigașŭ. In Sâmbăta trecută s'a întêmplatŭ următorulŭ casŭ tragicŭ în Timișóra: Intre órele 12—1 din ḑi, pe când prăvăliile erau încuiate, unŭ individŭ, altŭ-cum bine îmbrăcatŭ și cu unŭ esteriorŭ de totŭ recomandabilŭ, a făcutŭ încercare sĕ deschidă cu forța ușa unei bolte, în care se afla stabilimentulŭ unui colectantŭ de loteriă. Se dă cu socotéla, că numitulŭ ar fi avutŭ de scopŭ a pune ore-cum mâna pe sumele colectate pentru loteriă carî chiar în acelașî timpŭ trebuiau sĕ fiă deportate la oficiulŭ de contribuțiune, pentru-că în órele dela 2—3 după m. s'a efeptuitŭ tragerea numerilorŭ. Óspele neașteptatŭ dela ușa colectantelui fŭ însĕ observatŭ de o servitóre a vecinului, care la momentŭ dete alarmŭ, decî numai decâtŭ se lăsà de lucrulŭ sĕu și o tulì la fugă pe stradele cetății; argatulŭ polițienescŭ Serbovanŭ se repeḑì după dênsulŭ, mai târḑiu îi alergară alțî doi colegî întru ajutorŭ, și când Serbovanŭ, care nu slăbise cu alergarea după jăfuitorŭ, era sĕ pună mâna pe elŭ, hoțulŭ trase din busunarŭ unŭ revolverŭ și țintì cu elŭ asupra lui Serbovanŭ, dér nu avù rĕgazŭ, ca sĕ dea focŭ căcî Serbovanŭ îi abătù mâna cu baioneta. Atuncî hoțulŭ descărcà pistolulŭ asupra sa, în peptŭ dreptŭ spre loculŭ inimei, și la momentŭ căḑù mortŭ pe stradă, lângă spitalulŭ misericordilorŭ, până unde ajunse cu fuga. Cadavrulŭ numai decâtŭ fù depusŭ în numitulŭ spitalŭ. Venindŭ vice-căpitanulŭ poliției, cercetară busunarele sinucisului, dér nu aflară decâtŭ 2 crucerî la elŭ, două resconte de loteriă cu nrii. 76, 82, 89 și 24, 29, 82 — dintre carî la tragerea efectuită cu o óră mai târḑiu n'a eșitŭ nicî unulŭ — și unŭ pașaportŭ pentru țerî streine din care se vede, că respectivulŭ avea numele Augustŭ Hennig, născutŭ la anulŭ 1840 în Berlinŭ. Din astea se deduce, că sĕrmanulŭ omŭ, aflându-se în țéră străină și cu 2 cr. în pungă din desperațiune a făcutŭ ce a făcutŭ, scrie „Lum.“

***

O plângere primimŭ din Ciufudŭ de lângă Blașiu, alŭ căreia cuprinsŭ este următorulŭ: „In tómna anului 1888, d-lŭ Gustav Deibler din Blașiu, care încă are o parte de viă în hotarulŭ Ciufudului, acusà pe cei doi păzitorî ai viiei la pretura din Blașiu, pentru o pagubă, ce ḑicea că 'i s'ar fi făcutŭ în viiă. Paguba n'a fostŭ recunoscută de păḑitorii viiei și estimarea a făcut'o d-lŭ Deibler în absența lorŭ, cu nisce estimatorî privațî, pe carî și i-a alesŭ d-sa. Paguba se socotì cam la 3 ferii de mustŭ. Citațî fiindŭ înaintea preturei din Blașiu, păzitorii s'au găsitŭ nevinovațî și au fostŭ achitațî. Schimbându-se însĕ funcționarii dela pretură, d-lŭ Deibler pîrî din nou pe bieții păzitorî, carî acum fură condamnațî sĕ plătéscă paguba de 3 ferii de mustŭ cu *16 fl. 38 cr.*, ba după cum se ḑice, nicî sĕ se apere cum se cade nu li-s'a datŭ voiă acusațilorŭ, ci fură tractațî cu fórte multă grobianitate. — Feresce Dómne pe Românŭ de judecata străinului!“

---

tinerilorŭ Englesî probéză agitațiunea sufletelorŭ. Oh! décă ai vedé Francia, câtŭ ai fi de disgustatŭ! Pentru orî-ce omŭ în lume este o durere a se simți deplasatŭ. Acésta te-ar face sĕ suferî în Geneva. Ei bine, eu sunt deplasatŭ în modŭ crudŭ, eu, care nu am nicî o simpatiă pentru Francia și care mĕ întêlnesce în tóte punctele cu Anglia. Eu mĕ simtŭ crudŭ deplasatŭ în mijloculŭ unei națiunî frivole, limbută, impie, sécă, vană și rece, când cugetŭ, că esistă una religiósă séu teribilŭ de sceptică, dér nicî-decum indiferentă; una, în care afli amicî fidelî, suflete esaltate și în care frivolitatea, însășî estravagantă și bizară, n'are acelŭ ton batjocoritorŭ, disgustător și nesăratŭ, ca în Francia. La restaurantulŭ unde prânḑescŭ suntŭ Francesî și Englesî. Ce diferență! Mai toțî Francesii suntŭ gasconî, sgomotoșî și comunî; toțî Englesii nobilî și decențî. In fine, amiculŭ meu, simtŭ că unŭ amantŭ póte sĕ întrețină pe unŭ amicŭ despre amorulŭ sĕu, pentru-că acéstă passiune află unŭ resunetŭ în tóte sufletele, nu este nimicŭ ridiculŭ în acésta; dér mulțimea durerilorŭ mele este atâtŭ de mare, încâtŭ nu le-așŭ puté confia, pentru-că suntŭ pré individuale și ar păré pré ridicule celui ce nu le-a cercatŭ în ființă. Și totușî (fi, te conjurŭ, destulŭ de liberŭ de prejudeție și mĕ crede) acéstă nebuniă mĕ face sĕ suferŭ durerî înfricoșate. In fiă-care diminéță, vederea unui Englesŭ, a unei cărțî englesescî de vênḑare la Baudry, glumele, chiar alŭ cărorŭ obiectŭ sunt, tóte acestea mĕ devóră; suntŭ totŭ atâtea loviturî de pumnalŭ, carî reînviézà durerea mea, fără îndoială, totŭ ce reamintesce o iubită mórtă unui amantŭ passionatŭ. In fine, mania mea mĕ disgustă chiar dela gloriă. Așî voi sĕ fiu celebru în Anglia și prin urmare a scrie englesesce. Insĕ durerile mele mĕ agită cu multŭ mai tare, decâtŭ sĕ potŭ scrie altceva, și acestea din nefericire nu suntŭ subiecte poetice. Eu sciu, că (suposițiune absurdă, ca tóte suposiținile) décă așî fi Englesŭ, n'așî suferì mai puținŭ cu temperamentulŭ meu bolnăviciosŭ acésta însĕ îmî face unŭ efectŭ cu totulŭ diferitŭ. Numai rațiunea mea îmî dă acéstă persvasiŭne; pentru-că décă n'așî asculta decâtŭ numai de sensațiune, mi-se pare, că născutŭ Englesŭ, așî puté suporta tóte durerile mele. Imî representŭ cea ce sunt ca organisațiune și sufletŭ; dér născutŭ lordŭ englesescŭ și bogatŭ. Tóte gusturile, tóte vanitățile mele, tóte arŭ fi satisfăcute. Când stau și'mî comparŭ acea sórte cu a mea, devinŭ aprópe nebunŭ.

O reflecsiune îmî venì cu tóte acestea adesea, însĕ ce potŭ reflecsiunile contra passiunilorŭ? Aceea era: décă n'așŭ fi celŭ ce suntŭ, n'așî esista; așî fi altcineva: eulŭ meu omogenŭ, identicŭ și individualŭ ar fi distrusŭ; așî avé alte idei! Nicî unulŭ n'ar voi sĕ se schimbe pentru unŭ altulŭ și nicî unulŭ nu este mulțumitŭ de ceea ce este. Ce contradicere! Suferŭ atâtŭ că'mî pare, că așî schimba bucurosŭ liberŭ, de durere, când n'așî fi ajunsŭ până aci. In faptă a accepta sórtea altuia, décă acésta ar fi cu putință, ar însemna a muri. Mórtea nu este decâtŭ destrucțiunea eului. Dér ce sĕ facŭ? ce maniă iresistibilă mĕ stăpânesce? Ah, amiculŭ meu, cu câtŭ sondezŭ mai multŭ natura nóstră și cu câtŭ mĕ persvadezŭ, ca piesă necesară într'unŭ ensemplu pe care noi nu'lŭ vedemŭ, noi jucămŭ unŭ rolŭ, care ni-se va revela odată. Décă m'ar întreba cineva: Creḑî tu în esistința lui Dumneḑeu, în nemurirea sufletului? Ia-șî ḑice: întrebărî absurde! Dumneḑeu esistă, pentru-că este necesarŭ; și eu credŭ, că noi acì josŭ suntemŭ într'o stare falsă, transitoriă, intermediară. Am esistatŭ noi aiurea? vomŭ reînvia óre? Cum sĕ putemŭ defini noi marele *necunoscutŭ* cu limba nóstră mărginită și ideile nóstre tormentate! Oh! pe Dumneḑeu, pe Dumneḑeu îlŭ vĕdŭ în totŭ loculŭ. Acea dorință ardĕtóre de a'lŭ cunósce și a devina natura nóstră, acele presimțirî ale infinitului și acelŭ zidŭ aerianŭ, acelŭ murŭ alŭ impossibilului, alŭ interḑisului, de care se sfarmă nu numai sistemele nóstre, ci și avêntulŭ ideilorŭ nóstre, tóte acestea îmî probéză o *ființă*. Nu, pămêntulŭ n'ar fi produsŭ din tină ființe atâtŭ de complexe și bizare. Dér apoi a merge și mai departe îmî pare cu neputință. Sperŭ și tacŭ. Sciu numai aceea, că aci josŭ mĕ sbatŭ sub durerî ca sub o tortură. Aceste durerî vorŭ fi ele compensate în lumea acésta séu altŭ-undeva? Nu sciu nimicŭ.

Durerile mi-au fostŭ astăḑî atâtŭ de vii, încâtŭ cele ce de ordinarŭ mĕ îngroziau, le privaim mai fără nicî o frică. In puterea suferinței, gloria, fericirea, viitorulŭ, tóte îmî păreau imposibile, indiferente. Oh! décă tu ai cunósce sugestiunile infernale, ce se mestecă în tóte acestea. Ingrozitórele idei, ce-mî trecŭ prin capŭ, chinurile îndoielei! Nefericitulŭ de mine! o sciu că sunt. Tóte acestea... — Ceea ce mĕ tormentéză mai multŭ este, că vĕdŭ ómenî alŭ cărorŭ caracterŭ îi mână spre fericire. Atuncî îmî ḑicŭ: Décă tu suferî, o compensațiune generală, unŭ raiu după viéță, îmî pare de rigóre. Dér suntŭ ómenî, orî-ce s'arŭ ḑice, suntŭ ómenî fericițî (prin caracterulŭ lorŭ). Acelora adesea puținŭ le pasă de viitorŭ, ei trăiescŭ fără prevedere și mulțămițî, aci josŭ totŭ este pentru ei. Nefericirea sĕ nu fiă ea óre decâtŭ unŭ morbŭ crudŭ? nefericiții, pestilențioșii atinșî de o rană incurabilă, care face ca organisațiunea lorŭ sĕ sufere, precum organisațiunea fericițilorŭ îi face a se bucura. Cu tóte acestea sperŭ și afirmŭ, că Dumneḑeu îmî pare atâtŭ de amestecatŭ cu tóte lucrurile de aci josŭ, încâtŭ în resumatŭ mĕ încredŭ lui. Sĕ plecămŭ capulŭ amice. La ce folosŭ a se opune impossibilelui? Adesea îmî anatomisezŭ durerile, le contemplezŭ cu rĕcélă. Ideia ce mĕ predomină este: că nu potŭ nimicŭ.

De două lunî am reînceputŭ studiulŭ limbei englese cu o astfelŭ de energiă, încâtŭ acum cetescŭ cu ușurință poesia. In aceste momente cetescŭ *Rasselas*. Étă o carte prodigiósă. Idea mea este de a mĕ duce în Anglia și după câțîva anî a scrie englezesce. J. L—, cu cu care sunt în legăturî fórte amicabile, îmî procură poeții lakiștî modernî ai Angliei; ei suntŭ încântătorî. Așî schimba pe Gérando alŭ vostru pentru unŭ Byron în unŭ volumŭ. Am cetitŭ o mică poesiă „*le Rêve*“ — visulŭ —, care mi-a făcutŭ o impresiune sdrobitóre. O damă englesă, care 'mî dă lecțiunî, mi-a ḑisŭ, că după doi anî de ședere în Anglia,

Omoritŭ de trenŭ. Ni-se scrie, că unŭ tînĕrŭ servitorŭ, de 14—15 anĭ, alŭ d-lui preotŭ din Ciora, în 2 Iulie n. c. fiindŭ trimisŭ cu vitele la păşiune într'unŭ locŭ numitŭ „Valea rea" din apropierea căii ferate dintre Vinţulŭ de josŭ şi Jiboth, se culcà în marginea drumului şi adurmì. Când sosì trenulŭ, elŭ se deşteptă spăriatŭ şi în locŭ de a fugi înlăturĭ, fugì tocmai înaintea trenului, care'lŭ tîrî printre şine îrtr'o distanţă de vre-o 200 metri, pricinuindu-i rane îngrozitóre, în urma cărora murì între cele mai cumplite durerĭ.

***

Câştigulŭ principalŭ. In sala direcţiunei casei de schimbŭ „Mercur" din Viena s'a întêmplatŭ o interesantă scenă. Se spune, că Béla Köves, cafegiu, şi Ladislau Suly pitarŭ din Vesprim, plecară la Viena dimpreună cu câteva rudenii de ale lorŭ şi cu alţĭ prietinĭ, ca în urma constatărei identităţii lorŭ sĕ pótă ridica suma de 100.000 fl., ce au câştigat'o cu losulŭ Nr. 115,515, ce l'au cumpĕratŭ ei în companiă. Când li-se numĕrau, banii aceştĭ doi erau fórte liniştiţĭ. Unulŭ din însoţitorii lorŭ în timpulŭ când bancnotele de câte o miiă de florinĭ se aşeḑau pe tarabă, era fórte neliniştitŭ şi se putea vedé, că acesta are remuşcărĭ de inimă, căcĭ ochii îi erau plinĭ de lăcrimĭ. In adevĕrŭ, tênĕrulŭ ungurŭ avea motive de a fi aşa de tristŭ. Elŭ ar fi fostŭ alŭ treilea, care s'ar fi pututŭ împărtăşi la acestŭ mare câştigŭ. O greşélă însĕ din parte'i 'lŭ făcù sĕ-şĭ piardă norocului. Anume, după ce ei toţĭ trei cumpĕrară losulŭ cu numĕrulŭ indicatŭ în preţŭ de 2 fl. dela colectantulŭ din Vesprim, Köves ḑise cam în glumă: „Eu mĕ rĕmăşescŭ, că facŭ câştigulŭ principalŭ." In urma acésta tînĕrulŭ ungurŭ ḑise cătră Köves: „décă tu eştĭ sigurŭ de câştigŭ atuncĭ eu îţĭ vêndŭ partea mea cu 25 fl." Sĕ têrguiră până la 10 fl. şi Köves numĕră banii tînĕrului Ungurŭ şi acum nu mai erau numai 2 pretendenţĭ ai losului. Köves fù luatŭ în rîsŭ, ungurulŭ celŭ tînĕrŭ credea, că a făcutŭ unŭ bunŭ câştigŭ, că pentru 67 cr. sĕ ia 10 fl. Tragerea se facù în 3 Iulie şi losulŭ lorŭ câştigà. Şi cei doi norocoşĭ au împărţitŭ banii între ei doi, pe când tînĕrulŭ ungurŭ a fostŭ silitŭ sĕ renunţe la partea ce i-s'ar fi cuvenitŭ décă nu ar fi vêndut'o lui Köves.

Mulţămită publică.

Şimleulŭ-Sêlagiului, 3 Iulie 1890.

Cu ocasiunea adunărei generale a „*Reuniunei învĕţătorilorŭ Românĭ Selăgenĭ*", ţinută la 3 Iunie n. c. în comuna Er-Hotoanŭ, am avutŭ fericirea de a vedé printre rêndurile membrilorŭ reuniunei nóstre, ca óspeţĭ, şi pe nisce adevĕraţĭ şi devotaţĭ conducĕtorĭ ai rĕspânditorilorŭ culturei nóstre naţionale din diecesa gr. cat. Oradană şi carĭ nu s'au îndestulit numai cu aceea, că ni-au înfrumseţatŭ adunarea cu multŭ preţuita presenţă a Domniilorŭ-sale, ci, ca espresiune mai visibilă a nobilelorŭ d-lorŭ simţeminte faţă de totŭ ce e bunŭ, frumosŭ, măreţŭ şi naţionalŭ, au binevoitŭ a contribui pentru fondulŭ reuniunei nóstre cu următórele sume:

M. O. D-nŭ Lazarŭ Iernea, preotŭ în Tarcia 3 fl., Rvdis. D-nŭ Gavrilŭ Lazarŭ, protopopŭ în Sanislău 2 fl., M. O. D-nŭ Florianŭ Selagianu, preotŭ în Pişcoltŭ 1 fl., Stimaţii D-nĭ: Demetriu Popŭ, advocatŭ în Vezendŭ 1 fl., Gavrilŭ Şianta, învĕţătorŭ pensionatŭ, locuitorŭ în Dindelégŭ 2 fl., şi Ioanŭ Branŭ, posesorŭ în Unimetŭ 1 fl., — cărora pe acéstă cale în numele „Reun. Inv. Rom. Selag." le esprimămŭ cea mai ferbinte recunoscinţă şi mulţămită. Bunulŭ D-ḑeu sĕ-i ţină la mulţĭ fericiţĭ anĭ spre bucuria şi fala neamului nostru românescŭ!

A. Cosma, v.-preşedinte. **Ioanŭ Oegariu,** cassarŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Benicŭ, 9 Iulie n. 1890.

On. D-le Redactorŭ! La corespondenţa unui poporanŭ de alŭ nostru, publicată în Nr. 140 alŭ multŭ preţuitului d-vóstră ḑiarŭ, rĕspundŭ că este adevĕratŭ, cumcă preotulŭ nostru Ioanŭ Nobili a rĕposatŭ înainte de asta cu vre-o 4—5 lunĭ şi comuna are lipsă de preotŭ, însĕ acéstă lipsă nu e aşa simţită, după cum se esprimă poporanulŭ, căcĭ protopopulŭ nostru, D-lŭ Sim. Micu, numai decâtŭ s'a îngrijitŭ, ca poporenii sĕ nu sufere lipsa de preotŭ, şi a numitŭ 3 administratorĭ, pe preotulŭ din Cricău, Cetea şi Galda superióră, aşa că nicĭ o Dumineca şi nicĭ o sĕrbătóre nu suntemŭ fără preotŭ. Prin urmare poporanulŭ nu are aşa mare lipsă de a striga după preotŭ, ci ar avé mai mare lipsă de a stărui mai întâiu, sĕ se edifice pe séma fiitorului preotŭ casă parochială şi alte edificii necesare pe séma unui preotŭ, deórece nu-i nimicŭ ca'n palmă, apoi sĕ i-se mai măréscă stola, căcĭ porţiunea canonică abia face 3 jugĕrele şi şi acelea în locŭ rĕu. Punêndu-le acestea tóte în ordine bună, póte sĕ alerge pe la autorităţile nóstre bisericescĭ după unŭ preotŭ harnicŭ, însĕ nu acum; din contră eu credŭ, că tocmai ar fi lipsă, ca parochia sĕ rĕmână vacantă până când acestea se vorŭ pune în ordine. Benicenii noştri suntŭ ómenĭ ambiţioşĭ, lĭ-ar trebui unŭ preotŭ dintre cei mai de frunte, dér nu s'au îngrijitŭ ca pentru unŭ astfelŭ de preotŭ se înmulţéscă beneficiile ca sĕ aibă din ce sĕ se susţină şĭ sĕ se pórte galantŭ, după placulŭ lorŭ.

Cumcă trebile bisericescĭ au fostŭ mai de mulţĭ anĭ negligeate nu e dreptŭ; ele au fostŭ totdéuna în cea mai bună ordine, căcĭ fiă ertatŭ şi odihnitŭ neuitatulŭ nostru preotŭ, Ioanŭ Nobili, totdéuna şĭ-a datŭ cea mai mare silinţă pentru biserică şi şcólă. Apoi cumcă preotulŭ reformatŭ ar fi luatŭ parte la îngropăciunĭ gr. cat. este dreptŭ, însĕ nicĭ la acésta n'a fostŭ de vină preotulŭ Ioanŭ Nobili, ci tótă vina a fostŭ a primarului Popa Achimŭ, căruia în anulŭ trecutŭ, décă îmĭ aducŭ bine aminte, prin luna lui Cirişerŭ, i-a rĕposatŭ o fetiţă de vre-o 12—13 anĭ. Am fostŭ de faţă în casa preotului când a venitŭ Popa Achimŭ şi a înscíinţatŭ că a chiămatŭ şi pe popa celŭ unguresc şi sĕ participe la îngropăciune. Destulŭ i-a ḑisŭ preotulŭ nostru şi i-a adusŭ esemple înainte, cumcă aceea nu se póte, însĕ nu a pututŭ sĕ învingă cu elŭ, care ḑicea, că trăesce în mare prietiniă cu popa celŭ ungurescŭ şi n'are nimenea de a-lŭ combate, căcĭ elŭ aşa are voiă. Speranţa celorŭ ce credŭ, că va fi rênduitŭ ca preotŭ la noi domnulŭ Petru Raica, care deja este absolutŭ de teologia morală, nu póte fi împlinită nicĭ la unŭ casŭ, deórece dênsulŭ condiţionatŭ a fostŭ primitŭ la teologia morală numai şi numai pentru Cetea, ca sĕ urmeze tatălui sĕu ca preotŭ.

Adevĕratŭ, că s'a aflatŭ în comuna nóstră o partidă, dér nu după cum ḑice poporanulŭ — „nevrêndŭ sĕ scie de interesele binelui publicŭ" — ci din contră, vrêndŭ sĕ scie de interesele binelui publicŭ stărue, ca sĕ fie primitŭ din sînulŭ nostru unŭ tînĕrŭ la teologia morală, dér nu de 17—18 anĭ, după cum afirmă poporanulŭ, ci de 20 anĭ şi absolutŭ de a VI clasă gimn. cu atâtŭ mai vêrtosŭ, pentru-că la noi unŭ streinŭ din puţinica eclesiă nu se póte susţiné fără numai unulŭ din locŭ şi şi acela sĕ fiă proprietarŭ bunişorŭ, ca sĕ-şĭ pótă ţiné rangulŭ de preotŭ aşa după cum sĕ recere într'unŭ opidŭ.

Laurianŭ Frâncu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Praga, 10 Iulie. Delegaţii oraşului au alesŭ ca representanţĭ în consiliulŭ şcolarŭ alŭ ţĕrei în secţiunea boemă pe Serb, ér în secţiunea germană pe Heinrich. Germanii suntŭ iritaţĭ din causa acestei alegerĭ.

Londra, 10 Iulie. Pericululŭ grevei poliţiştilorŭ este delăturatŭ. Poliţiştii au reîntratŭ aséră de bună voiă în oficiu şi împrăştiară după o luptă mai îndelungată mulţimea adunată. Mai mulţĭ poliţiştĭ au fostŭ răniţĭ de cătră civilĭ.

Bucurescĭ, 10 Iulie. S'a lăţitŭ sgomotulŭ, că o fată tênĕră a făcutŭ unŭ atentatŭ cu revolverulŭ la viéţa ministrului-preşedinte Stambulov.

Madridŭ, 10 Iulie. Epidemia de coleră cresce mereu în Gandia.

☛ Cu numĕrulŭ acesta se încheiă semestrulŭ I.

Rugămŭ a grăbi cu reînoirea abonamentelorŭ, pentru ca espedarea fóiei sĕ nu sufere întrerupere.

Administraţia „Gaz. Trans."

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 10 Iuliu st. n. 1890.

	Cump.	Vênd.
Bancnote romînescĭ	9.25	9.27
Argintŭ românescŭ	9.21	9.24
Napoleon-d'orĭ	9.26	9.29
Lire turcescĭ	10.50	10.55
Imperialĭ	9.48	9.53
Galbinĭ	5.45	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	102.—	—.—
" " " 5%	99.50	—.—
Ruble rusescĭ	133.—	134.—
Mărcĭ germane	—.—	—.—

Discontulŭ 6-8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 9 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	102.25
Renta de hârtiă 5%	99.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonurĭ rurale ungare	89.10
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.50
Renta de hârtiă austriacă	88.35
Renta de argintŭ austriacă	89.10
Renta de aurŭ austriacă	109.70
Losurĭ din 1860	140.10
Acţiunile băncei austro-ungare	986.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	342.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	303.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.53
Napoleon-d'orĭ	9.28½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.35
Londra 10 Livres sterlinge	117.15

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

voiu puté scrie pré bine englezesce, pentru-că, cum ḑice dênsa, scriu deja ca puţinĭ Francesĭ. In faptă am tradusŭ din L— aprópe fără eróre. Este adevĕratŭ, că mĕ şi ocupŭ cu englezésca aprópe ḑiua jumĕtate.

Maniile mele suntŭ tot-déuna crude. Ce urîtŭ! In fine, orĭ în cătrău îmĭ îndreptŭ privivile nu vĕdŭ decâtŭ durerĭ. Mijlócele mele de esistenţă suntŭ şi ele unŭ turmentŭ. Acum lucru la o biografiă, dér am lipsă de banĭ; mĕ aflu chiar într'o mare încurcătură.

Y. G.

***

Când te cugeţĭ, că acelŭ omŭ, care a scrisŭ acestea, a muritŭ curêndŭ după acésta, simţĭ, că reflecsiunĭ de totŭ soiulŭ se revarsă în jurulŭ fiă-cărei linii ale acestei lungĭ scrisorĭ.

Ce romanŭ, ce istoriă, ce biografiă cuprinde acéstă scrisóre. Sigurŭ, că nu noi vomŭ repeţi banalităţile convenite, nu noi vomŭ pretinde ca tóte suferinţele depinse prin artistŭ sĕ şi fiă totdéuna încărcate prin artistŭ, nu noi vomŭ afla nepotrivitŭ, că Byron plânge într'o elegiă şi rîde la biliardulŭ sĕu, nu noi vomŭ pune limite creaţiunei literare şi vomŭ blama pe poetŭ de a'şĭ da cutare séu cutare durere în modŭ artificiosŭ, ca sĕ o analiseze în convulsiunile sale, precum mediculŭ îşĭ inoculéză cutare séu cutare frigurĭ pentru a le puté surprinde în parosismile sale. Recunóscemŭ mai multŭ ca orĭ cine totŭ ceea ce este realŭ, adevĕratŭ, frumosŭ şi profundŭ în unele studii psichologice făcute despre suferinţe esceptionale şi asupra stării singulare ale inimei, de cătră eminenţĭ poeţĭ contimporanĭ. Nu ne putemŭ însĕ reţiné a observa, că ceea ce isbesce mai multŭ în modŭ particularŭ, în acéstă scrisóre pe care o am citatŭ, este împrejurarea, că celŭ ce o-a scrisŭ este mortŭ. Aci nu este unŭ omŭ, care ḑice: eu morŭ, este unŭ omŭ care móre. Nu este anatomia studiată pe céră, nicĭ pe carne mórtă, ci este anatomia studiată nervŭ de nervŭ, fibră de fibră, vînă de vînă, pe carnea ce trăesce, pe carnea care sângeréză, pe carnea care ţipă. Vedeţĭ rana, audiţĭ ţipĕtulŭ. Acéstă scrisóre nu este unŭ lucru de literatură, filosofiă, poetică, o operă profundă de artistŭ, fantasiă de geniu, visiune de Hoffmann, visŭ de Jean-Paul; nu, aceea este unŭ lucru realŭ, este unŭ omŭ, care ţipă într'o mansardă. Étă'lŭ cu mésa sa coperită cu cărţĭ englezescĭ, cu péna sa, cu cernéla sa, cu hârtia sa, punêndŭ o liniă sub alta, suferindŭ şi spunêndŭ, că sufere, plângêndŭ şi ḑicêndŭ că plânge, căutândŭ data în călindarŭ, césulŭ pe orologiu, părăsindu'şĭ scrisórea, revenindŭ érăşĭ la ea, părăsindu-o de nou, aprindêndu-şĭ lampa pentru a-o continua, după aceea plécă ca sĕ prânḑéscă cu 20 de scris; reîntră, îi este frigŭ, se pune érăşĭ la scrisŭ, câte-odată chiar fără sĕ scie ce scrie; pentru-că creerii lui suntŭ astfelŭ scuturaţĭ de durere, încâtŭ lasă sĕ'i cadă ideile una peste alta pe hârtiă, a se deşira şi a curge în disordine, ca şi cum face unŭ arbore cu frunzele sale pe unŭ vêntŭ mare.

Şi décă este permisŭ a reflecta asupra stilului în care se esprimă unŭ omŭ, s'ar puté face mai multŭ decâtŭ o observare asupra stilului acestei scrisorĭ. In generalŭ scrisorile, ce se publică în fiă-care ḑi, scrisorĭ dela bărbaţĭ marĭ şi celebrităţĭ suntŭ lipsite de naivitate, insuficienţă şi de simplicitate. Cetindu-le se simte, că suntŭ scrise aşa, ca sĕ fiă tipărite într'o ḑi. Paul Louis Courier făcea până la 17 bruilióne pentru unŭ biletŭ de 15 linii. Lucru curiosŭ, fără îndoială, pe care nu l'am pututŭ înţelege nicĭ-odată. Insĕ scrisórea lui Ymbert Gallois, după părerea nóstră, este o scrisóre adevĕrată, bine scrisă, aşa cum bine descusută, bine încheiată, în nesciinţă despre publicitatea pe care o va puté avé într'o ḑi, sigurŭ, că va fi perdută. Este idea care se luminéză cum trebue sĕ fiă o scrisóre, bine curgĕtóre, póte, care vine spre ţine în tótă naivitatea sa în starea în care se află şi care se aşéḑă în frază în voia întêmplărei fără a se teme, că va derangia structura. Câte-odată celŭ ce o a scrisŭ îmbracă ceea ce vré sĕ ḑică într'unŭ *et caetera* şi te lasă sĕ visezĭ. Este unŭ omŭ, care sufere şi o spune unui altŭ omŭ. Étă totŭ. Sĕ se observe *unui altŭ omŭ*, nu la douĕ-ḑecĭ, nicĭ la ḑece, nicĭ la doi, pentru-că décă în locŭ de unŭ amicŭ, ar fi avutŭ doi ascultătorĭ, atuncĭ ceea ce a făcutŭ acestŭ poetŭ aci, ar fi fostŭ o elegiă, unŭ capitulŭ, acésta n'ar mai fi fostŭ o scrisóre. Adio atuncĭ natură, părăsire, negligenţă, realitate, adevĕrŭ; pretenţiositatea le-ar fi înlocuitŭ. Elŭ se acopere cu sdrenţele sale. Pentru a puté scrie o astfelŭ de scrisóre, aşa negligiată, atâtŭ de mişcătóre, atâtŭ de frumósă, fără a fi aşa nefericitŭ ca Ymbert Gallois, prin singura putere de creaţiune literară, s'ar recere geniu. Ymbert Gallois, care sufere, face câtŭ Byron.

Tóte calităţile pĕtrunḑĕtóre, metafisice, intime, acestŭ stilŭ le are; elŭ are asemenea, ceea ce e remarcabilŭ, tóte calităţile muşcătóre, incisive, pitorescĭ. Scrisórea conţine câteva portrete. Mai multe din ele suntŭ creionate prea pe fugă şi se simte, că modelele d'abia au posatŭ unŭ momentŭ înaintea pictorului, dér cele carĭ suntŭ adevĕrate suntŭ adevĕrate, cum tóte în generalŭ suntŭ bine făcute şi detaşate pe fondŭ cu o manieră, care nu este comună! metamorfosă frapantă, care probéză pentru a o miia óră, că numai douĕ lucrurĭ suntŭ carĭ facŭ pe omŭ poetŭ: *geniulŭ séu pasiunea!* Acestŭ omŭ, care n'avea pentru biografii decâtŭ o prosă incolară şi pentru elegiele sale o poesie destulŭ de lânceḑêndă, étă'lŭ deodată scriitorŭ admirabilŭ într'o scrisóre. Din momentulŭ când elŭ nu se mai cugetă a fi prosatorŭ şi nicĭ poetŭ, elŭ este mare poetŭ şi mare prosatorŭ.

O mai repeţimŭ, acéstă scrisóre va rĕmâné. Ea este póte amalgamulŭ celŭ mai estraordinarŭ de idei pe care l'a produsŭ într'unŭ creerŭ omenescŭ îndoita acţiune combinată din durerea fisică şi din durerea morală. Pentru cei ce au cunoscutŭ pe Gallois, aceea este o autopsiă înspăimêntătóre, autopsia unui sufletŭ. Étă ce era pe fundulŭ acestui sufletŭ. Se afla acéstă scrisóre. Scrisóre fatală, convulsivă, neterminabilă, în care durerea s'a strecuratŭ picătură de picătură, în decursŭ de sĕptĕmânĭ, în decursŭ de lunĭ, în care unŭ omŭ care sângeréză se vede sângerândŭ, în care unŭ omŭ care ţipă se aude ţipândŭ, în care fiă-care cuvêntŭ cuprinde o lacrimă.

(Urmézà pe pagina IV-a susŭ)

Când se povestesce o istoriă ca a lui Ymbert Gallois, nu este a se scrie biografia faptelorŭ, ci biografia ideilorŭ. Acestŭ omŭ în faptă n'a lucratŭ, n'a iubitŭ, n'a trăitŭ, elŭ a cugetatŭ; elŭ n'a făcutŭ altceva decâtŭ a cugetatŭ și cugetândŭ a visatŭ și visândŭ a leșinatŭ de durere. Ymbert Gallois e una din acele cifre, care vorŭ servi într'o ḑi la soluțiunea acelei probleme lugubre și singulare: *Cum cugetarea, care nu póte eși la lumină și rĕmâne închisă în craniu este în stare cu timpulŭ sĕ distrugă unŭ creerŭ?* O repețimŭ, într'o asemenea viéță nu suntŭ evenimente, ci numai idei. Analiséză ideile și ai istorisitŭ omulŭ. Totușĭ o faptă mare dominéză acéstă istoriă întunecată: *Este unŭ cugetătorŭ, care móre de miseriă!* Ĕtă ceea ce Parisulŭ, cetatea inteligenței, a făcutŭ dintr'o inteligență. Asupra acestui lucru este a se medita. Peste totŭ, societatea are adesea o manieră străină de a tracta pe poețĭ. Rolulŭ, ce'lŭ jócă în viéța lorŭ, este aci pasivŭ, aci activŭ, dér totdéuna tristŭ. In timpŭ de pace 'i lasă sĕ móră ca pe Malfilâtre, în timpŭ de revoluțiune, îi omóră ca pe André Chénier.

Ymbert Gallois pentru noi nu este numai simplu Ymbert Gallois, *elŭ este unŭ simbolŭ.* Elŭ representă ochilorŭ noștri o notabilă porțiune a generósei junimĭ din presentŭ. In ea unŭ geniu rĕu înțelesŭ, care o devoră, afară de ea o societate rĕu pusă, care o înădușesce *fără eflucs pentru geniulŭ cuprinsŭ în crecrŭ, fără scăpare pentru omulŭ prinsŭ în societate.*

In generalŭ ómenĭ, carĭ cugetă și ómenĭ, carĭ guvernéză, nu se prea ocupă în ḑilele nóstre de sórtea acelui tineretŭ plinŭ de instinctele cele mai variate, care se precipită cu-o ardóre atâtŭ de inteligentă și o pacientă atâtŭ de resemnată în tóte direcțiunile artei. Acéstă mulțime de spirite tinere, carĭ se frămêntă în umbră, are lipsă de ușĭ deschise, de aerŭ, de lumină, de labóre, de spațiu, de orisonŭ. Ce lucrurĭ marĭ s'ar puté face, décă ar fi voință, cu acestŭ legionŭ de inteligență! Câte canale de adêncitŭ! câte drumurĭ a sparge în sciință, câte provincii a cuceri, câte lumĭ a descoperi în artă! *Dér nu, tóte carierele suntŭ închise séu înfundate.* Tóte acele activitățĭ diverse suntŭ lăsate a se grămădi, a se înfunda, a se înădusi într'unŭ fundŭ de sanŭ. Ea ar puté fi o armată și nu este decâtŭ o grămadă lărmuitóre. *Societatea este rĕu dispusă pentru cei nou venițĭ. Orĭ care spiritŭ are dreptŭ la unŭ viitorŭ.* Nu este óre tristŭ a vedé pe toțĭ acei junĭ inteligențĭ îngrijațĭ, cu privirile ațintite asupra țermurelui luminosŭ, unde se află atâtea lucrurĭ strălucitóre, gloriă, putere, renume, fericire, presărându-se pe țĕrmurele obscurŭ ca umbrele lui Virgilŭ:

Palus inamabilis unda
Alligat, et novies Styx interfusa coërcet.

Styxul pentru junele artistŭ necunoscutŭ este librarulŭ. care redându-i manuscriptulŭ îi ḑice: fă-țĭ o reputațiune. Este teatrulŭ care îi ḑice: fă-țĭ o reputațiune. *Dér mĕ rogŭ! lăsați'i sĕ încépă, ajutați'i! Cei carĭ suntŭ celebri n'au fostŭ și ei mai nainte obscurĭ?* Și cum sĕ-șĭ facă o reputațiune, orĭ-care ar fi geniulŭ lorŭ, fără musee pentru talentulŭ lorŭ, fără teatru pentru piesele lorŭ, fără librarĭ pentru cărțile lorŭ? *Pentru ca pasĕrea sĕ sbóre, nu'i suntŭ de ajunsŭ numai aripele, ea are lipsă și de aerŭ.*

Pentru noi credemŭ, că mai presusŭ de tóte în artă, unde unŭ scopŭ desinteresatŭ trebue sĕ pasioneze tóte geniile, este datoria acelora, carĭ au ajunsŭ de a înlesni calea celorŭ ce sosescŭ. Voi sunteți ajunșĭ pe platou, întindețĭ mâna celorŭ carĭ se urcă. Generațiunile presente suntŭ chemate spre marĭ destinațiunĭ. Acestŭ seculŭ a făcutŭ marĭ lucrurĭ prin sabiă, elŭ va face marĭ lucrurĭ prin pénă. Elŭ are sĕ ne dea unŭ mare bărbatŭ politicŭ. Sĕ-i preparămŭ decĭ calea. Sĕ-i deschidemŭ rêndurile.

Sz. 2429.31 és 35, 1890 végrh.

Arverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zernesti kir. j.-biróságnak 395, 762, 818 és 831—1890 polg. sz. a. kelt végrehajtást rendelö és a zernesti kir. j.-biróságnak 395, 762, 818 és 831—1890 sz. a kiküldetést tartalmazó végzése folytán Ratiu János törcsvári, Garoiu Mikl. ügyvéd zernesti lakos és a zernesti g. kel. egyház alap javára Metian Traján és Metián Sora B. szül. Comsia ellen 290 frt. 217 frt. 56 kr. 73 frt. 26 kr. és 800 frt. töke, ezeknek és pedig 290 frt. töke után 1890 év febr. 16-töl 6% 217 frt. 56 kr. töke után 1889 év aug. 27-töl 6% 73 frt. 25 kr. töke után 1889 év okt. 7-töl 6% 800 frt. után 1890 év januar hó 1 napjától számitandó 8% kamatai és eddig összesen 112 frt. 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag felül és lefoglalt és 931 frt. becsült ingóságok u. m. szarvasmarha, lóvak, hintó, termények, házi bútor, egy szénát mérlegelö tizedes mérleg, tüzifa és épületfa nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 772, 780, 827 és 833—1890 sz. kiküldetést rendelö végzés folytán a helyszinén, vagyis végrehajtást szenvedettek zernesti lakásán leendö eszközlésére *1890-ik évi Julius ho 19-ik napjának délelött 9 órája* határidöül kitüzik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérönek becsáron alól is el fognak adatni, a netalánelsöbbségi igénylök pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t c. 111. és 112. §-a alapján árverezésmegkezdéseig érvényesitsék.

Az elárverezendö ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendö.

Kelt Zernesten 1890 év Iulius hó 28 napján.

Huszár Vilmos,
374,1 kir. birósági végrehajtó.

Nr. 7783—1890. 373,3—2

PUBLICAȚIUNE.

Móra din pórta stradei Scheilorŭ precum și morile orășenescĭ din Pórta, Moeciulŭ inferiorŭ și superiorŭ (Branŭ), se arendéză pe cale scripturistică de oferte pe durata de 3 anĭ, începêndă cu 1 Noemvrie 1890.

Pertractarea de oferte va avea locŭ *Marțĭ în 22 Iulie a. c.* în biroulŭ oficiului orășenescŭ economicŭ, unde se potŭ examina condițiunile de arêndă și unde au de a se așterne până în 22 Iulie a. c. înainte de prânḑŭ 12 óre ofertele scripturistice timbrate și provĕḑute cu unŭ vadiu de 10%.

Brașovŭ, în 28 Iunie 1890.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.